

7/1416

T.C.
TARIM VE KÖYİŞLERİ BAKANLIĞI
Araştırma Planlama ve Koordinasyon
Kurulu Başkanlığı

SAYI : KDD.SÖ.1.01/ 5810
KONU : Yazılı Soru Önergeleri

24.11/2003

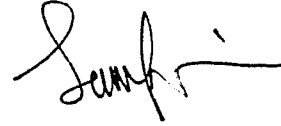
21 NİSAN 2003

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İLGİ: 13.11.2003 tarih ve KAN.KAR.MD.A.01.0.GNS.0.10.00.02-3538 sayılı yazınız.

İlgi yazınız ekinde alınan Adana Milletvekili Prof.Dr.N.Gaye ERBATUR'a ait 7/1416-3538 ve Afyon Milletvekili Halil ÜNLÜTEPE'ye ait 7/1418-3540 esas nolu yazılı soru önergelerine ilişkin Bakanlığımız görüşleri ekte sunulmuştur.

Bilgilerinize arz ederim.

Sami GÜÇLÜ
Bakan

EKLER:

- EK- 1 : Görüş 7/1416-3538 (1 adet- 1 sayfa)
EK- 2 : Görüş 7/1418-3540 (1 adet- 2 sayfa)

YAZILI SORU ÖNERGESİ

Önerge Sahibi : Prof. Dr. N.Gaye ERBATUR
Adana Milletvekili

Esas No : 7/1416-3538

SORU) Ülkemiz florasında önemli bir yer tutan orkidenin bazı türleri, sahlepe ve Maraş dondurması yapımı için dağlardan bilinçsizce toplanmakta ve bu bitkilerin soylarının tükenme tehdidi ile karşılaşmaktayız. Bu çerçevede son günlerde basında yer alan haberler ürkütücü gerçeği tüm çıplaklığı ile ortaya koymaktadır. Sahlepe üretiminde kullanılan orkidelerin ve benzer tehlikelerle karşılaşan bitkilerin korunması, soyların tükenmemesi için Bakanlığınızca herhangi bir çalışma yapılmakta mıdır? Orkide, meyankökü, vs. gibi gıda ve ilaç yapımında kullanılan pek çok değerli bitkinin toplanması, alım satımı ve ihracı konusunda belli sınırlamalar getirilmesi, kontroller yapılması ve bilinçli bir tarım politikasıyla bu türlerin koruma altına alınıp yetiştirilmesi düşünülmekte midir?

CEVAP) Bilindiği üzere, Dış Ticaret Müsteşarlığı tarafından 19.09.1996 tarih ve 22762 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan “İhracı Yasak ve Ön İzne Bağlı Mallara İlişkin 96/31 nolu Tebliğ” ile 19.07.1998 tarih ve 23407 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan “96/31 sayılı İhracı Yasak ve Ön İzne Bağlı Mallara İlişkin Tebliğ’de Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ (İhracat 98/16)” gereği salep (toz, tablet ve her türlü formda), ihracı yasak mallar listesinde yer almaktadır. Ayrıca salep bitkisinin yer aldığı Orchidaceae familyası “Nesli Tehlike Altında Olan Yabani Hayvan ve Bitki Türlerinin Uluslararası Ticaretine İlişkin Sözleşme (CITES)” kapsamında da ticareti yasak olan türler arasında bulunmaktadır.

Bununla birlikte her yıl Resmi Gazete’de Bakanlığımızca yayımlanan doğal çiçek soğanlarına ilişkin “Doğal Çiçek Soğanlarının İhracat Listesi Hakkında Tebliğ” ile salep sökümlü ve her türlü formda ihracatı yasaklanmıştır. Konunun önemi nedeniyle, salep türlerinin kaçak sökümlerinin önlenmesine ilişkin Orman Bölge Müdürlüklerinde kolluk kuvvetlerinin denetleme çalışmaları devam etmektedir.

Ülkemizde hali hazırda kültür alanlarında orkide üretimi yapılamamaktadır. Ancak Bakanlığımız Ege Tarımsal Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü tarafından bu bitki türlerinin üretilmesi konusunda çalışmalar yapılmaktadır. Söz konusu bitki türlerinin kültürel yöntemlerle üretilmesi mümkün olmakla birlikte, üretim maliyetinin çok yüksek olması nedeniyle ekonomik olarak arazide yetiştirilmesi tercih edilmemektedir. Ancak, bu türlerin nesli tehlike altında olmasından ötürü, doku kültürü ile laboratuvar ortamlarında çoğaltılarak kültür alanlarında geniş çaplı üretiminin yapılmasının teşvik edilmesi amacıyla çalışmalar sürdürülmektedir.